

PM 2012:117 RI (Dnr 325-463/2012)

Utse en kommission för ett socialt hållbart Stockholm **Skrivelse från Stefan Nilsson och Åsa Jernberg (båda MP)**

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelse från Stefan Nilsson och Åsa Jernberg (båda MP) om ”Utse en kommission för ett socialt hållbart Stockholm” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Stefan Nilsson och Åsa Jernberg (båda MP) föreslår i en skrivelse den 12 mars 2012 att kommunstyrelsen utser en kommission för ett socialt hållbart Stockholm.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och socialnämnden.

Stadsledningskontoret ser i nuläget inget behov av att utse en kommission för ett hållbart Stockholm. Stadens nämnder arbetar redan aktivt för att minska utanförskapet och riktade och förebyggande insatser görs i områden där det råder extra utsatthet.

Socialnämnden anser att arbete med den inriktning som föreslås i skrivelsen pågår på såväl nationell som regional nivå och inom staden. Det finns en bred samsyn om vikten av att samverka såväl inom staden som externt för att utveckla staden med inriktning mot ökad jämlikhet och integration som också leder till förbättrad folkhälsa.

Mina synpunkter

Nyckeln till att komma åt barnfattigdom är jobb och utbildning. Att föräldrarna kommer ut i arbete är den hjälp som ger de bästa effekterna för barnens framtid och är det effektivaste sättet för familjerna att lyfta sig ur fattigdom. För dem som har försörjningsstöd och där arbetslöshet är enda orsaken till behovet av försörjningsstöd, finns sedan 2008 Jobbtorg Stockholm. Hittills har jobbtorgen hjälpt drygt 17 000 unika individer till egen försörjning.

För den som är ung är det viktigt att få möjlighet att prova på att arbeta, därför satsar staden på sommarjobb för dem mellan 16 och 18 år. Inte minst är detta en viktig insats för de ungdomar som lever i familjer där kopplingen till arbetsmarknaden i övrigt är svag. År 2010 var målet att erbjuda 3 000 ungdomar sommarjobb och resultatet blev 4 100 efter att regeringen skjutit till extra medel. År 2011 fick drygt 4 300

unga mellan 16-18 år sommarjobb i stadens regi och målet för år 2012 var att öka antalet ytterligare, något som lyckades med råge då antalet sommarjobb i år uppgick till 5 023. Vi satsar nu även på ett pilotprojekt för feriearbeten till ungdomar i ytterstaden under julleddigheter.

Järvalyftet och Söderortsvisionen är angelägna satsningar för att nå ett socialt hållbart Stockholm. Utbildning är en nyckelfaktor och att vi rustar våra barn och unga så att de går ut skolan med fullständiga betyg är väsentligt. Stockholms skolor och förskolor ska ge alla barn chansen till en god och givande utbildning, oavsett bakgrund. I samarbetet mellan socialtjänst, förskola och skola är det viktigt med tydliga ansvarsregler och direktiv för att uppnå tydlig helhetssyn kring de barn som far illa eller riskerar att fara illa. En god skolgång har identifierats som en av de främsta skyddsfaktorerna för dessa barn.

Stockholm är en stad i ständig utveckling där ny kunskap tas till vara och man i allt högre utsträckning arbetar utifrån evidensbaserade metoder. Att utse en kommission är inte en lösning på de problem som finns. Stadens nämnder arbetar i stället aktivt för att minska utanförskapet och riktade och förebyggande insatser görs i områden där det råder extra utsatthet.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse från Stefan Nilsson och Åsa Jernberg (båda MP) om ”Utse en kommission för ett socialt hållbart Stockholm” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i denna promemoria.

Stockholm den 13 september 2012

STEN NORDIN

Bilaga

Skrivelse (325-463/2012) av Stefan Nilsson och Åsa Jernberg (båda MP) om ”Utse en kommission för ett socialt hållbart Stockholm”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta

Att bifalla skrivelsen och utse en kommission för ett socialt hållbart Stockholm.

Kraftfulla insatser behövs från politiken för att garantera varje barns rätt till en god hälsa och en skälig levnadsstandard och för att se till att inget barn diskrimineras, vilket är rättigheter som slås fast i Barnkonventionen.

I ett Stockholm som går mot ett ekonomiskt överskott på en miljard kronor borde varken barnfattigdom eller vräkningar av barnfamiljer behöva förekomma. Men allt fler barn i utsatta områden lever med arbetslösa föräldrar. År 2006 levde vart femte barn i Rinkeby med arbetslösa föräldrar. Efter fyra år med moderatlett styre hade det ökat till nästan vart tredje barn. I

Rinkeby lever mer än vartannat barn i fattigdom (med försörjningsstöd eller låg ekonomisk inkomststandard).

Allt fler barnfamiljer i Stockholm vräks från sina hem, visar Kronofogdens statistik. Under första halvåret i år blev 24 barn vräkta, vilket kan jämföras med 21 barn samma period året innan och 9 året dessförinnan. Nära 500 barn i Stockholm uppskattas bo i hushåll utan fast boende.

Skola och fritids har stor betydelse för barns möjligheter till utveckling. Men barngrupperna på fritidshemmen växer och barns uppväxtvillkor påverkar skolresultatet allt mer. Skolan och fritids måste få bättre möjligheter att låta barn växa, lära och utvecklas.

Med den moderatledda majoritetens politik i Stockholm är det uppenbart att klyftorna i Stockholms stad ökar och att utvecklingen går åt fel håll. För Stockholms stads del behövs en långsiktig strategi och ett samlat grepp för att vända den negativa utvecklingen. Där skulle en tvärvetenskapligt sammansatt kommission för ett socialt hållbart Stockholm göra en mycket viktig insats.

Staden behöver också inrätta en social investeringsfond, som gör det lättare att satsa långsiktigt. På det sättet går det också att visa att förebyggande insatser verkligen är samhällsekonomiskt försvarbara. Därmed går det att skapa incitament för att satsa mer resurser på förebyggande arbete också i ordinarie driftsbudget. Rektorer, förskolelärare och socialsekreterare vet ofta vad som skulle behöva göras för att vända en negativ utveckling, men de saknar det ekonomiska utrymnet. Med en social investeringsfond kan de få hjälp att leda sina idéer i bevis. (Se vidare i MP-motion daterad 2012-08-28).

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Skrivelsen bifalls
2. Dessutom vill jag framföra följande

Stockholms stad går isär. Skillnaderna i livsmöjligheter är avgrundsdjupa mellan olika stadsdelar. Bostadssegregationen och skolsegregationen gör att barnen växer upp och utbildas i olika världar. Malmös exempel med att tillsätta en politiskt oberoende kommission är väl värt att följa.

Förslaget om en oberoende kommission är i linje med vänsterpartiets motion om att tillsätta en tvärssektoriell utredning som granskar de socioekonomiska konsekvenserna av en ökad segregering och kommer med förslag om hur jämlikheten i staden kan med tonvikt på att stärka barns och ungdomars förutsättningar till goda uppväxtvillkor.

Visserligen är inte en kommission eller en tvärssektoriell utredning den enda lösningen, men de förslag som kan tas fram bör kunna ge en bra utgångspunkt för att utan partipolitiska skygglappar ta itu med de ojämlika förutsättningar som råder i stadens olika delar.

ÄRENDET

Stefan Nilsson och Åsa Jernberg (båda MP) skriver att i Stockholm är skillnaderna i hälsa, ekonomiska förutsättningar, sysselsättning m.m. stora om man jämför olika delar av staden. Kommunstyrelsen föreslås i skrivelsen utse en kommission för ett socialt hållbart Stockholm.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och socialnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att skrivelsen behandlar ett angeläget ämne men ser i nuläget inget behov av att utse en kommission för ett hållbart Stockholm. Stadens nämnder arbetar redan aktivt för att minska utanförskapet och riktade och förebyggande insatser görs i områden där det råder extra utsatthet.

Stadsledningskontoret vill lyfta fram både Järvalyftet och Söderortsvisionen som finansierar angelägna satsningar för att nå ett socialt hållbart Stockholm. Inom Järvalyftet, som staden driver sedan 2007, pågår flera projekt. Bredband och annan infrastruktur byggs ut och kollektivtrafiken utvecklas. På skolorna i området satsas på att förbättra elevernas resultat. Att skapa fler jobb och stimulera företagandet står också högt på dagordningen. Projektet ”Samtidigt Först” i Spånga-Tensta fångar upp och stöttar ungdomar på glid och förstärker samverkan mellan förskola, skola, fritidsledare, socialtjänst, polis och föräldrar. Numera kontaktas alla parter på en gång om några ungdomar hamnar i riskzonen.

Stadsledningskontoret vill särskilt poängtera nämndernas arbete med att förbättra samarbetet mellan socialtjänsten och förskola/skola då en god skolgång har identifierats som en av de främsta skyddsfaktorerna för barn som riskerar att fara illa.

Inom ramen för arbetet med Söderortsvisionen, har bland annat boendedialoger genomförts i Rågsved och Hökarängen, och bidragit till ökad delaktighet och samverkan kring åtgärder för ökad trivsel och trygghet. Andra satsningar är sociala insatsgrupper och att kunna erbjuda sommarjobb till fler ungdomar i staden.

De kommunala bostadsbolagen är viktiga aktörer i stadens utveckling både som arbetsgivare och som bostadsföretag. Bolagen rustar upp miljonområdena och tar samtidigt ett ansvar för att i all verksamhet agera för en långsiktigt hållbar stadsutveckling, såväl socialt och ekonomiskt som miljömässigt. Inte enbart bygga och förvalta fastigheter miljövänligt utan också skapa förutsättningar för attraktiva bostäder och livsmiljöer under många år.

Under 2010 sammanställde exempelvis Familjebostäder en CRS-rapport som handlar om hur de arbetar med samhällsansvar och hållbar utveckling. Corporate Social Responsibility, som den engelska förkortningen CSR står för, handlar om att ta ansvar och vara öppen i frågor som berör människa och miljö.

Det vråkningsförebyggande arbetet är viktigt och nämnderna arbetar aktivt för att undvika vråkningsfall, särskilt när det finns barn i familjen.

I skrivelsen tas frågan om jämlikhet och folkhälsa upp som förutsättningar för ett socialt hållbart Stockholm. Barnfattigdomen framhålls som ett fortsatt allvarligt problem i staden. Stadsledningskontoret menar att arbete pågår på såväl nationell som regional nivå och inom staden. Att föräldrar kommer ut i arbete är den hjälp som ger bästa effekt för barnens framtid och det effektivaste sättet för familjerna att lyfta sig ur fattigdom. Det är därför bekym-

mersamt att många högtbildade, särskilt med utländsk bakgrund, står utanför arbetsmarknaden. Detta är något som staden arbetar målmedvetet med. Stadsledningskontoret vill dock lyfta fram att antal hushåll och antal barn som ingår i hushåll med ekonomiskt bistånd minskat sedan 2007 och därmed också andelen hushåll och barn då stadens befolkning kontinuerligt ökar.

Stadsledningskontoret föreslår att skrivelse om att ”Utse en kommission för ett socialt hållbart Stockholm” av Stefan Nilson och Åsa Jernberg (båda MP) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa socialförvaltningens tjänsteutlåtande samt att paragrafen justeras omedelbart.

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), ledamoten Stefan Nilsson m.fl. (MP) och tjänstgörande ersättaren Jackie Nylander (V) enligt följande.

Socialnämnden beslutar att som svar på remissen säga följande.

Med den Moderatledda majoritetens politik i Stockholm är det uppenbart att klyftorna i Stockholms stad ökar och att utvecklingen går åt fel håll. För Stockholms stads del behövs en långsiktig strategi och ett samlat grepp för att vända den negativa utvecklingen. Där skulle en tvärvetenskapligt sammansatt kommission för ett socialt hållbart Stockholm göra en mycket viktig insats.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

I skrivelsen tas frågan upp om jämlikhet och folkhälsa som förutsättningar för ett socialt hållbart Stockholm. Barnfattigdomen framhålls som ett fortsatt allvarigt problem i staden. Arbete med den inriktning som föreslås i skrivelsen pågår på såväl nationell som regional nivå och inom staden. Det finns en bred samsyn om vikten av att samverka såväl inom staden som externt för att utveckla staden med inriktning mot ökad jämlikhet och integration som också leder till förbättrad folkhälsa.

Vision 2030 om ett Stockholm i världsklass har som utgångspunkt en jämlik och integrerad stad där alla har möjlighet att leva i en stadsdel där man i sin närmiljö kan hitta allt som behövs för att leva ett rikt liv i gemenskap med andra och även få arbete på en lokal arbetsmarknad. Stockholm är en region som drar till sig människor från andra delar av Sverige och världen och staden är öppen för den mångfald av kulturer som det innebär. Människors personliga olikheter ses som en tillgång både i kultur och i arbetsliv.

I Vision 2030 och i andra styrdokument anges vikten av att stadens förvaltningar och bolag samverkar i arbetet med att göra staden jämlik och integrerad. Det är angeläget att följa upp att stadens arbete för att öka jämlikhet och integration leder till förändringar med denna inriktning. Stadens integrerade ledningssystem, ILS, är det verktyg som används för att mäta hur väl man lyckas uppfylla kommunfullmäktiges mål på olika nivåer. Genom indikatorer kan man mäta måluppfyllelsen över tid och genom aktiviteter anslutna till målen skapar man förutsättningar för måluppfyllelse. ILS innebär ett arbetssätt där man på lokal nivå konkretiserar stadens mål i olika frågor.

Det är angeläget att få vetenskapliga underlag när det gäller levnadsvillkor och att i samverkan med forskningen använda kunskaperna i praktiskt arbete. Det finns forskning på

Ersta Sköndal högskola, Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning (SoRAD) vid Stockholms universitet, Folkhälsoinstitutet, Socialstyrelsen etc. I Stockholm finns Socialtjänstakademien som bland annat ska utgöra en länk för att sammankoppla forskning och praktik kring stöd i lokala utvecklingsprojekt. Regeringen har utsett en Framtidskommission, som till 2013 ska lägga fram strategier inom fyra områden, bland annat Delaktighet och jämställdhet och Rättvisa och sammanhållning.

Barns ekonomiska situation påverkas i högre grad av insatser och förändringar på statlig nivå samt även av arbetsmarknaden och dess spelregler, än av kommunala bistånd. Det innebär emellertid inte att kommunen inte har ansvar inom de områden man verkar. Det pågår ett arbete med att utveckla kartläggningsinstrument och insatser för att på ett effektivare sätt kunna ge sökande rätt stöd i rätt tid för att nå egen försörjning. Utvecklingsarbetet är ett samarbete mellan socialförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna, arbetsmarknadsförvaltningen och jobbtorgen. Att föräldrarna kommer ut i arbete är den hjälp som ger de bästa effekterna för barnens framtid och det effektivaste sättet för familjerna att lyfta sig ur fattigdom.

Normen för försörjningsstöd är en riksnorm som beslutas på regeringsnivå. För 2012 gjordes en större höjning än vad som motiverades av höjningen av basbeloppet. Höjningen är riktad till barn och ungdomar (det vill säga det är på dessa ålderskategoriernas individuella kostnader som man har lagt på extra pengar). Enligt riksnormen görs avdrag på posten livsmedel för barn som går i förskola och där får gratis lunch. Det avdraget tillämpas inte i Stockholms stad vilket gör att dessa familjer får en något högre norm. Riktlinjerna för ekonomiskt bistånd kommer att revideras under 2012 och skrivningarna om bland annat barnperspektiv kommer att förtydligas.

Ytterligare exempel på förebyggande insatser riktade till barnfamiljer som förvaltningen arbetar med är samverkan med landstinget/barnhälsovården kring psykiskt sköra föräldrar till små barn och samverkan med skolan i syfte att fånga upp barn/familjer tidigt.

Arbetet med sociala insatsgrupper som pågår i staden kan beskrivas som en strukturerad samverkansform på lokal nivå med socialtjänst, polis, skola och andra viktiga aktörer i den unges nätverk som tillsammans koordinerar insatser för att stödja den unge att upphöra med kriminalitet. Skillnaden från tidigare nätverksarbete är polisens mer aktiva roll och deltagande i arbetet samt en handlingsplan med mål och ansvarsområden som ska följas upp kontinuerligt. I de stadsdelsförvaltningar som har påbörjat detta arbete beviljar socialtjänsten ett bistånd i form av insatsen social insatsgrupp. De personer som än så länge ingår i social insatsgrupp är få, men tillsammans med Ersta Sköndals högskola undersöker förvaltningen hur man ska kunna följa dessa individer och mäta effekter.

Sammantaget anser förvaltningen att Stockholm är en stad i ständig utveckling där man tar till vara ny kunskap och i allt högre utsträckning arbetar utifrån evidensbaserade metoder. Det finns i nuläget inget behov av att utse en kommission för ett hållbart Stockholm efter Malmös modell.